

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
KƏND TƏSƏRRÜFATI NAZİRLİYİ

AZƏRBAYCANDA QUŞÇULUQ SAHƏSİ İLƏ BAĞLI
A R A Y I Ş

Bakı – 2024

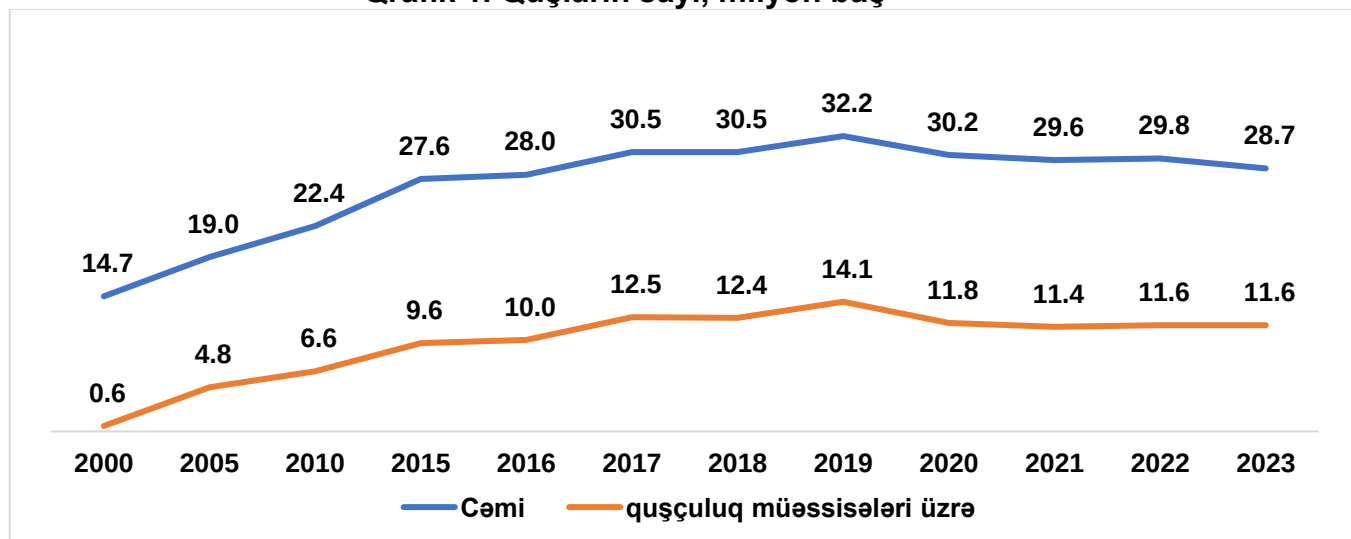
MÜNDƏRİCAT

1. Quşların baş sayı, istehsal və məhsuldarlıq göstəriciləri	3
2. Qiymət göstəriciləri	5
3. İdxal və ixrac göstəriciləri	7
4. Qlobal istehsal, idxal və ixrac göstəriciləri	10

1. Quşların baş sayı, istehsal və məhsuldarlıq göstəriciləri

2023-cü ilin məlumatlarına əsasən Azərbaycanda cəmi quşların sayı 28.7 milyon baş olub. Cəmi quşların 40.0%-i quşçuluq müəssisələrinin payına düşüb. 2023-cü ildə cəmi quşların sayı 2019-cu ilə nisbətən 10.9%, 2022-ci ilə nisbətən isə 3.7% azalıb (Qrafik 1).

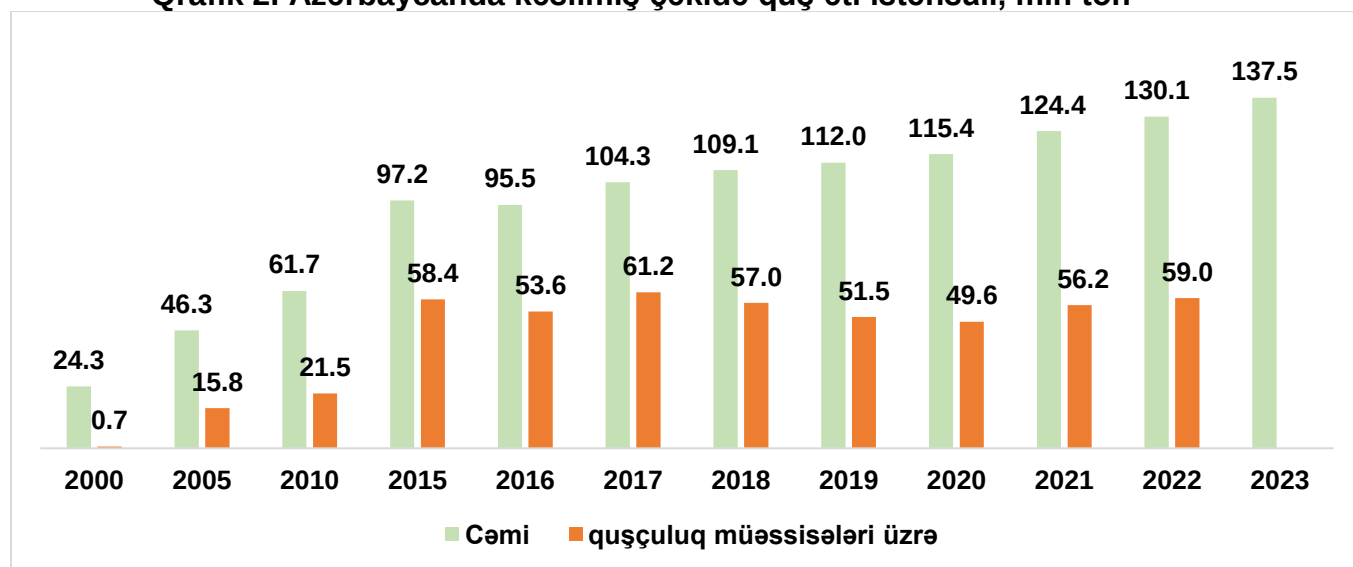
Qrafik 1. Quşların sayı, milyon baş

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

2023-cü ildə kəsilmiş çəkiddə quş əti istehsalı 2019-cu ilə nisbətən 22.8%, 2022-ci ilə nisbətən isə 5.7% artaraq 137.5 min ton olub. 2022-ci ildə kəsilmiş çəkiddə quş ətinin 45.3%-i quşçuluq müəssisələrinin payına düşüb (Qrafik 2).

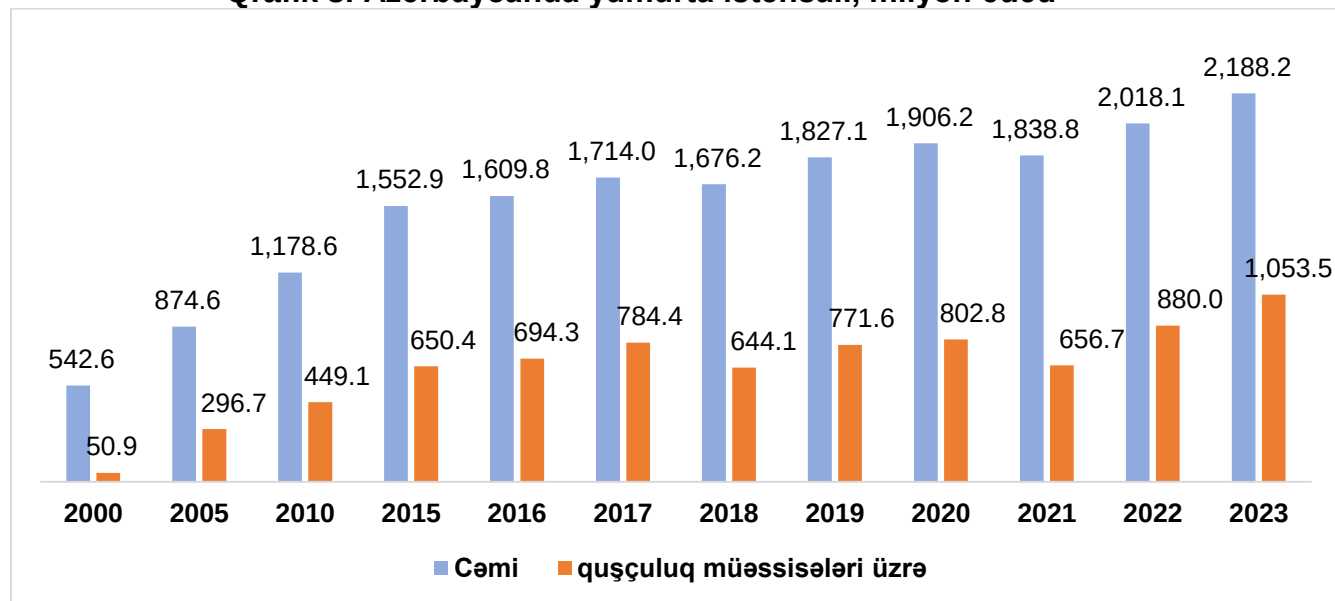
Qrafik 2. Azərbaycanda kəsilmiş çəkiddə quş əti istehsalı, min ton

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

2023-cü ildə 2.2 milyard ədəd yumurta istehsal olunub ki, buda 2019-cu ilə nisbətən 19.8%, 2022-ci ilə nisbətən isə 8.4% artıb. 2023-cü ildə cəmi yumurta istehsalının 48.1%-i quşçuluq müəssisələrinin payına düşüb (Qrafik 3).

Qrafik 3. Azərbaycanda yumurta istehsalı, milyon ədəd

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

2023-cü ildə quşçuluq müəssisələri üzrə hər yumurtlayan toyuqdan orta hesabla 244 ədəd yumurta alınıb (Cədvəl 1).

Cədvəl 1. Quşçuluq müəssisələri üzrə yumurtlayan toyuqların orta illik yumurta verimi, ədəd

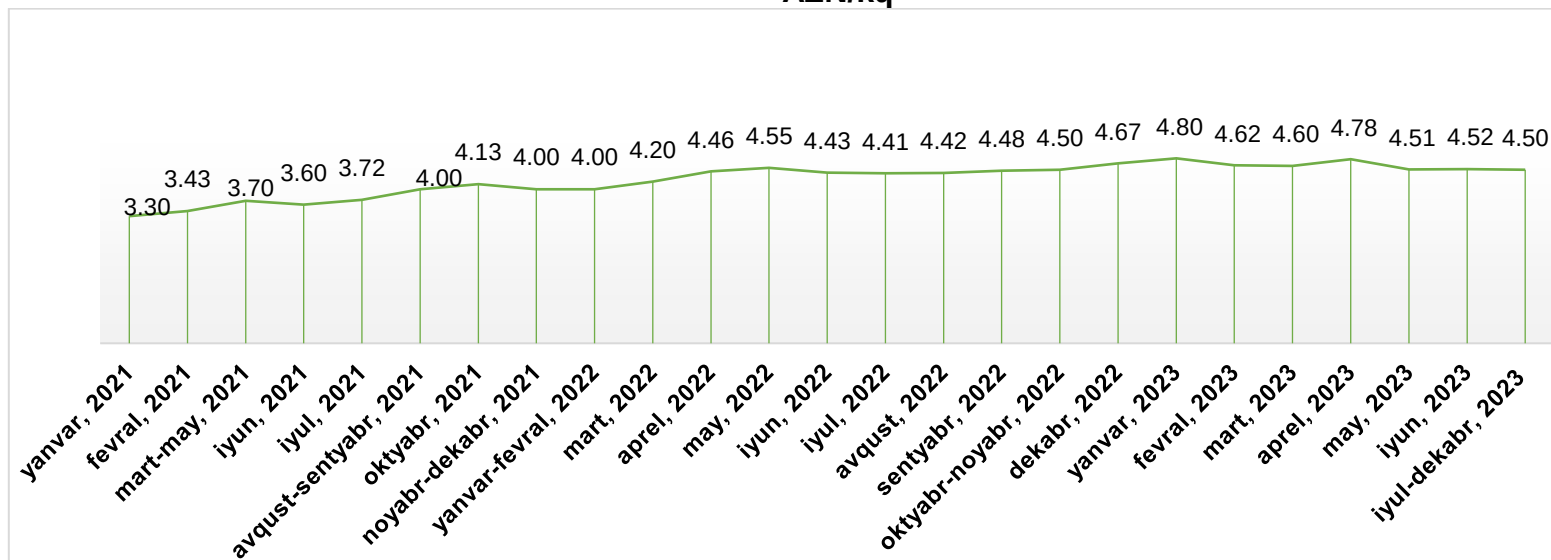
İllər	Yumurtlayan toyuqların orta illik yumurta verimi
2000	169
2005	203
2010	173
2015	192
2016	194
2017	177
2018	170
2019	200
2020	219
2021	195
2022	240
2023	244

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

2. Qiymət göstəriciləri

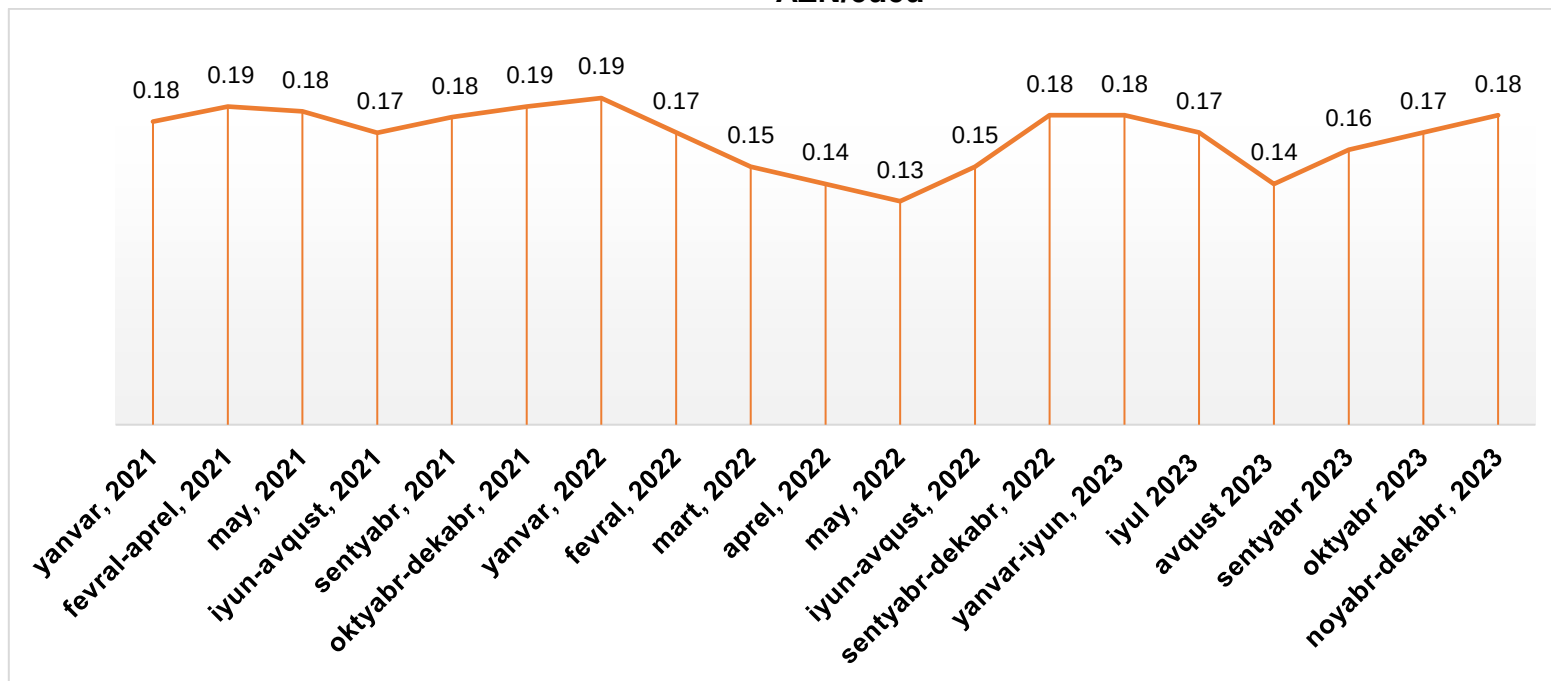
2021-2023-cü illər ərzində 8-ci kilometr bazarında sənaye üsulu ilə istehsal edilmiş toyuq ətinin 1 kiloqramının pərakəndə satış qiyməti 3.30-4.80 AZN, ərzaqlıq yumurtanın ədədinin pərakəndə satış qiyməti isə 0.13-0.19 AZN arasında dəyişib (Qrafik 4, 5).

Qrafik 4. Sənaye üsulu ilə istehsal edilmiş toyuq ətinin pərakəndə satış qiymətləri, AZN/kq

Mənbə: aqrarbazar.az

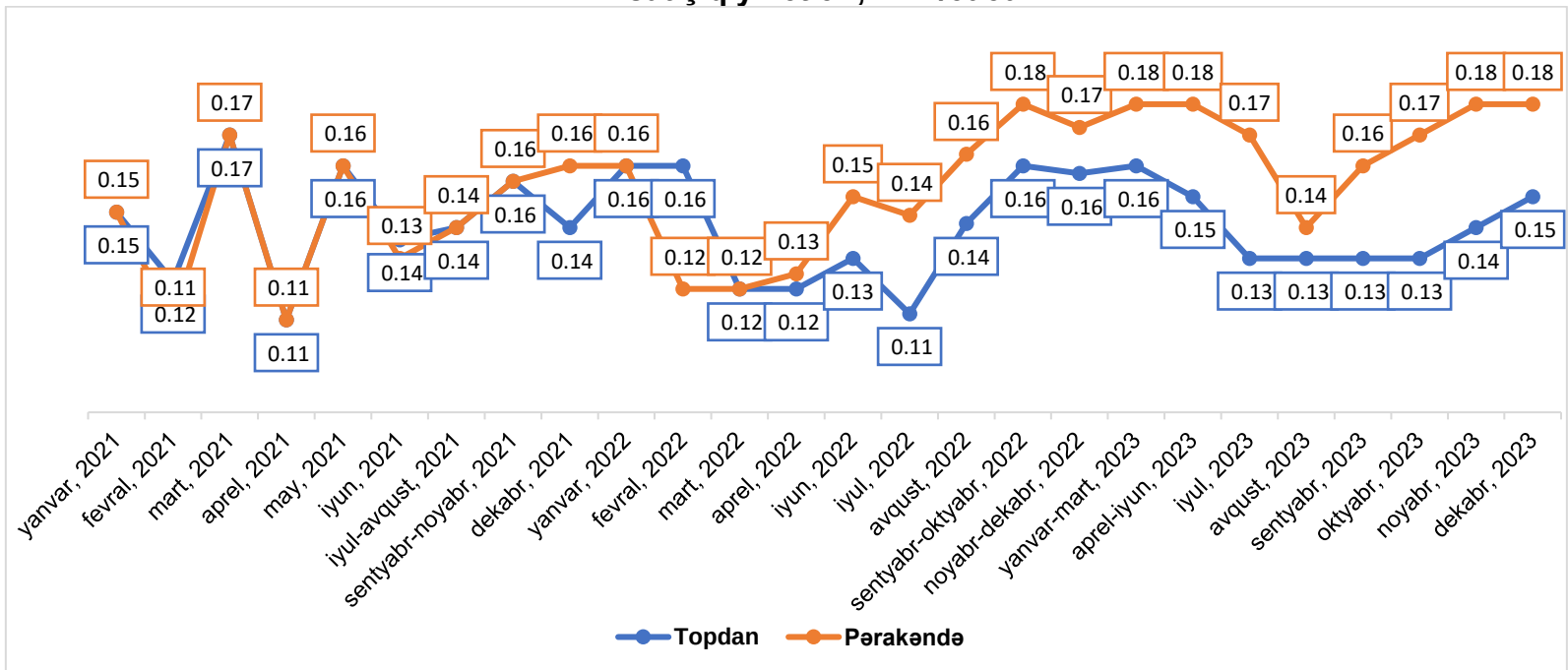
Qrafik 5. Sənaye üsulu ilə istehsal edilmiş ərzaqlıq yumurtanın pərakəndə satış qiymətləri, AZN/ədəd

Mənbə: aqrarbazar.az

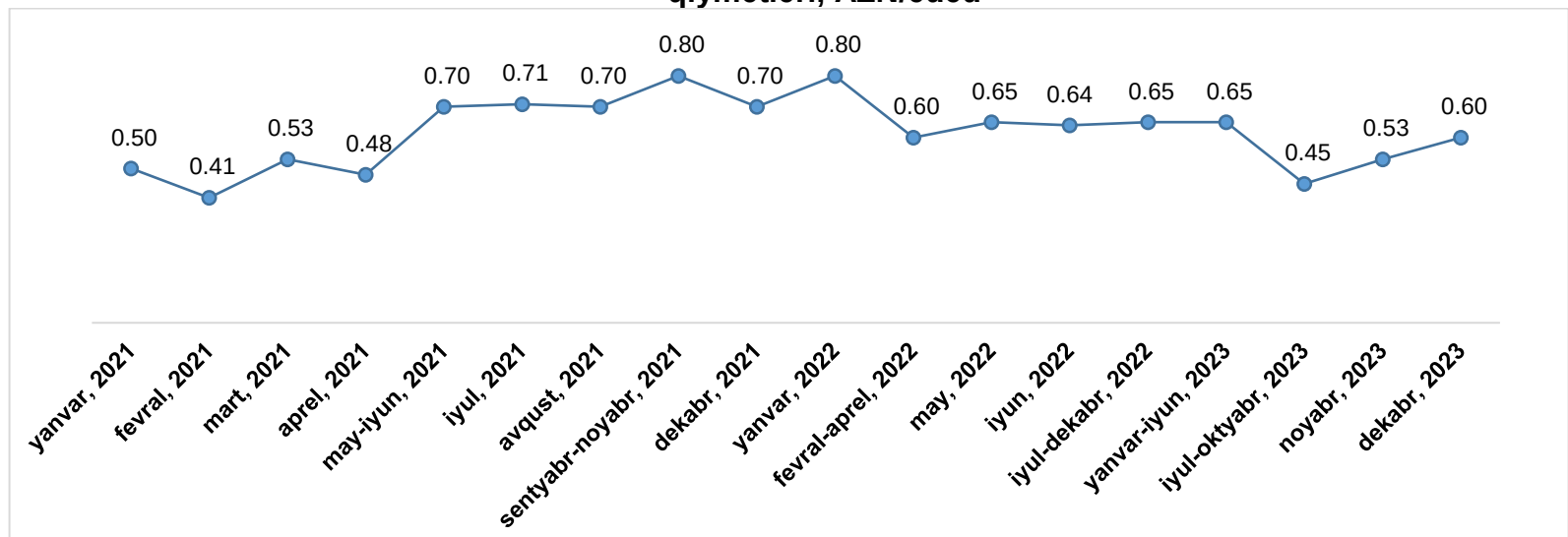
🇦🇿 2021-2023-cü illər ərzində “Yumurta İstehsalçıların Assosiasiyası”nın verdiyi məlumatlara əsasən sənaye üsulu ilə istehsal edilmiş ərzaqlıq yumurtanın ədədinin topdan satış qiyməti 0.11-0.16 AZN, pərakəndə satış qiyməti isə 0.11-0.18 AZN arasında dəyişib. Sənaye üsulu ilə istehsal edilmiş damazlıq yumurtanın ədədinin topdan satış qiyməti isə 0.41-0.80 AZN olub (Qrafik 6,7).

Qrafik 6. Sənaye üsulu ilə istehsal edilmiş ərzaqlıq yumurtanın topdan və pərakəndə satış qiymətləri, AZN/ədəd

Mənbə: aqrarbazar.az, YİA

Qrafik 7. Sənaye üsulu ilə istehsal edilmiş damazlıq yumurtanın topdan satış qiymətləri, AZN/ədəd

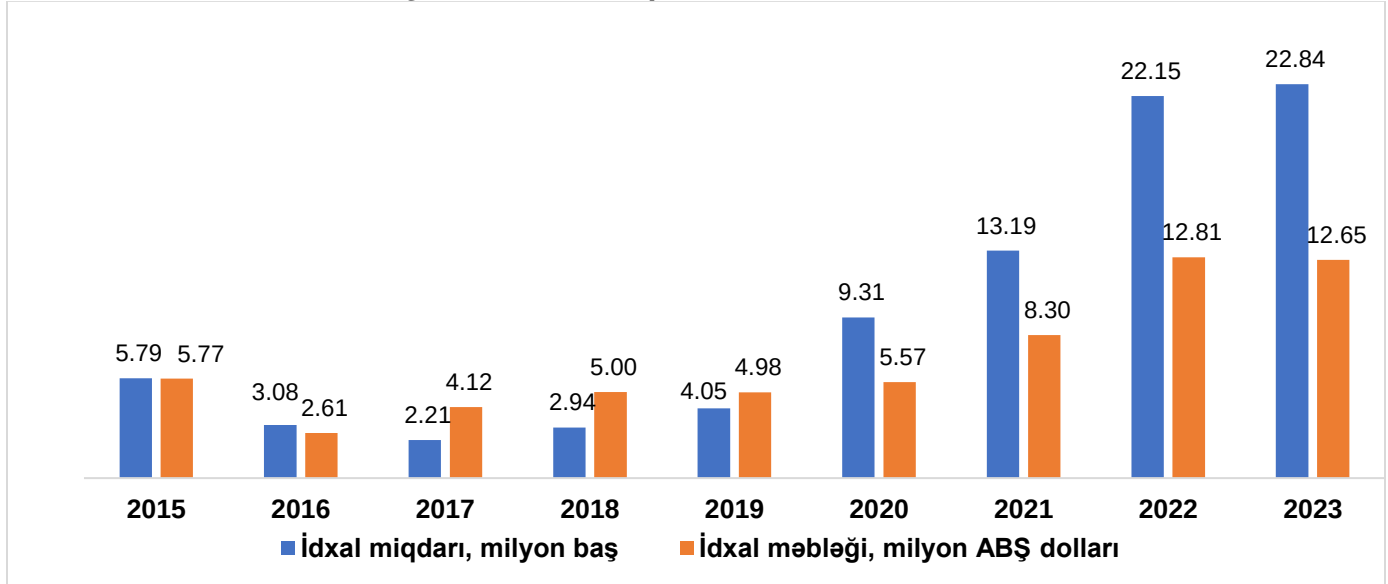

Mənbə: aqrarbazar.az, YİA

3. İdxal və ixrac göstəriciləri

2023-cü ildə ölkəyə diri ev quşlarının idxalı 2022-ci ilə nisbətən 3.1% artaraq 22.8 milyon baş olub (Qrafik 8).

Qrafik 8. Diri ev quşlarının idxalı

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

2023-cü ildə ölkəyə idxal edilmiş diri ev quşlarının baş sayına görə 52.2%-i Türkiyədən, 44.6%-i Gürcüstandan, 3.0%-i isə Rusiyadan həyata keçirilib (Cədvəl 2).

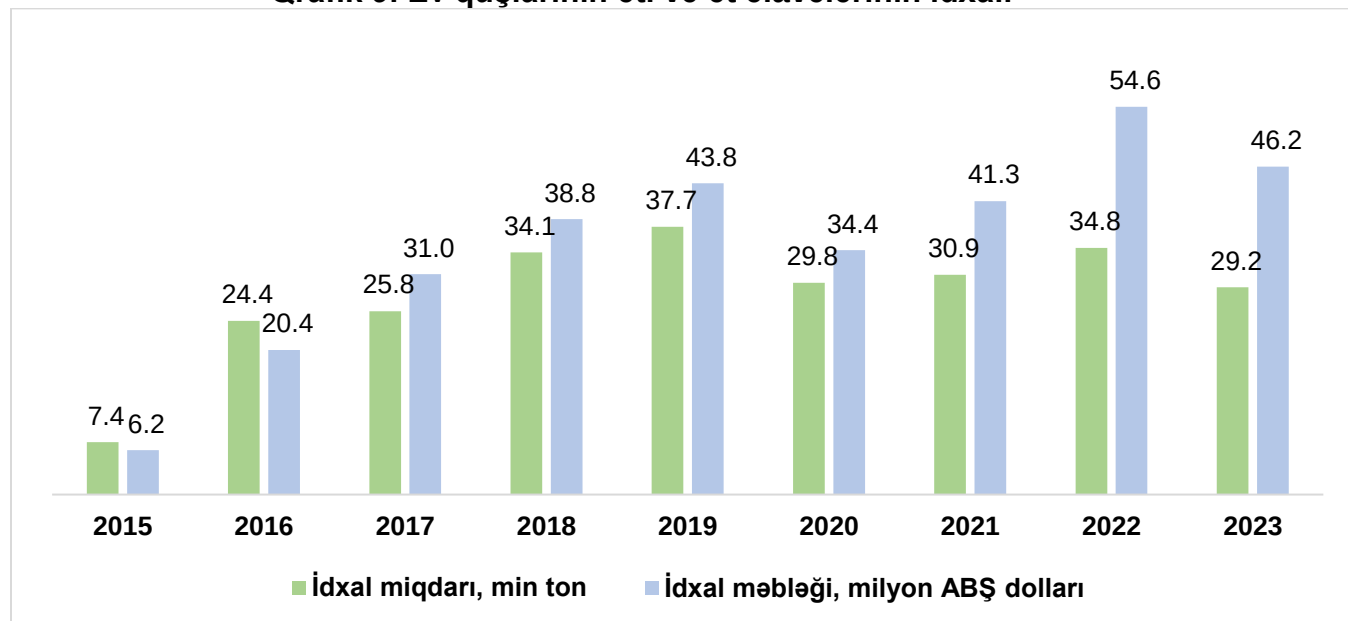
Cədvəl 2. Diri ev quşları idxalının ölkələr üzrə strukturu

	2019		2020		2021		2022		2023	
	İdxal miqdarı, min baş	İdxal məbləği, milyon ABŞ dolları	İdxal miqdarı, min baş	İdxal məbləği, milyon ABŞ dolları	İdxal miqdarı, min baş	İdxal məbləği, milyon ABŞ dolları	İdxal miqdarı, min baş	İdxal məbləği, milyon ABŞ dolları	İdxal miqdarı, min baş	İdxal məbləği, milyon ABŞ dolları
Türkiyə	3,167.7	1.3	8,559.0	2.7	11,251.8	3.5	10,795.7	3.5	11,914.9	3.9
Gürcüstan	46.0	-	154.0	0.1	413.6	0.1	10,461.6	5.3	10,194.5	4.9
Rusiya	547.0	2.5	470.9	2.2	1,229.0	3.3	834.1	3.6	680.9	3.5
Digər	289.7	1.1	129.9	0.5	298.6	1.4	59.2	0.4	47.7	0.3
Cəmi idxal	4,050.5	5.0	9,313.8	5.6	13,193.0	8.3	22,150.6	12.8	22,838.0	12.7

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

🇦🇿 2023-cü ildə ölkəyə 29.2 min ton və ya 46.2 milyon ABŞ dolları həcmində ev quşlarının əti və ət əlavələri idxal olunub. Bu da 2022-ci ilə nisbətən dəyər ifadəsində 15.4% azalıb (Qrafik 9).

Qrafik 9. Ev quşlarının əti və ət əlavələrinin idxalı

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

🇦🇿 2023-cü ildə ölkəyə idxal edilən ev quşlarının əti və ət əlavələrinin miqdarına görə 38.4%-i Ukraynanın, 30.1%-i Rusiyanın, 13.4%-i Gürcüstanın, 6.2%-i isə Belarusun payına düşüb (Cədvəl 3).

Cədvəl 3. Ev quşlarının əti və ət əlavələri idxalının ölkələr üzrə strukturu

	2019		2020		2021		2022		2023	
	İdxal miqdarı, min ton	İdxal məbləği, milyon ABŞ dolları	İdxal miqdarı, min ton	İdxal məbləği, milyon ABŞ dolları	İdxal miqdarı, min ton	İdxal məbləği, milyon ABŞ dolları	İdxal miqdarı, min ton	İdxal məbləği, milyon ABŞ dolları	İdxal miqdarı, min ton	İdxal məbləği, milyon ABŞ dolları
Ukrayna	25.8	30.1	18.2	21.0	21.0	27.2	18.2	26.8	11.2	17.5
Rusiya	3.2	5.4	3.6	5.4	4.2	6.9	6.7	13.8	8.8	14.7
Gürcüstan	1.1	1.7	0.7	1.0	0.5	0.7	3.5	5.4	3.9	7.5
Belarus	0.8	1.4	1.6	2.3	1.9	3.1	4.0	6.3	1.8	2.8
Digər	6.8	5.2	5.7	4.7	3.3	3.4	2.4	2.3	3.4	3.6
Cəmi idxal	37.7	43.8	29.8	34.4	30.9	41.3	34.8	54.6	29.2	46.2

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

🇦🇿 Ölkədən ev quşlarının əti və ət əlavələrinin ixracı ötən illər ərzində çox cüzi həcmdə olmuşdur. 2023-cü ildə 1.0 min ton həcmində 1.4 milyon ABŞ dolları dəyərində ev quşlarının əti və ət əlavələri ixrac olunub ki, bunun da hamısı Belarusun payına düşüb.

🇦🇿 2023-cü ildə ölkəyə ərzaqlıq yumurta idxalı 2022-ci ilə nisbətən 23.2%, damazlıq yumurta idxalı isə 2.0 dəfə artıb (Cədvəl 4).

Cədvəl 4. Ərzaqlıq və damazlıq yumurta idxalı

	Ərzaqlıq yumurta		Damazlıq yumurta	
	İdxal miqdarı, min ədəd	İdxal məbləği, min ABŞ dolları	İdxal miqdarı, min ədəd	İdxal məbləği, min ABŞ dolları
2016	17,523.7	716.5	28,609.1	5,497.2
2017	11.5	2.4	40,505.3	10,374.9
2018	18,536.1	1,125.2	36,340.1	9,144.5
2019	2,332.0	150.0	18,244.0	4,581.7
2020	145.6	12.8	27,792.4	6,018.4
2021	17,193.2	1,289.0	34,665.6	9,065.2
2022	1,272.4	101.8	16,335.1	4,304.2
2023	1,568.1	104.8	32,867.6	8,065.8

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

🇦🇿 2023-cü ildə ölkəyə idxal edilən damazlıq yumurtanın 44.3%-i Türkiyənin, 27.1%-i Belarusun, 17.2%-i Rusiyanın, 9.0%-i Gürcüstanın payına düşüb (Qrafik 10).

Cədvəl 5. Damazlıq yumurta idxalının ölkələr üzrə strukturu

	2020		2021		2022		2023	
	İdxal miqdarı, min ədəd	İdxal məbləği, min ABŞ dolları	İdxal miqdarı, min ədəd	İdxal məbləği, min ABŞ dolları	İdxal miqdarı, min ədəd	İdxal məbləği, min ABŞ dolları	İdxal miqdarı, min ədəd	İdxal məbləği, min ABŞ dolları
Türkiyə	17,669.2	4,065.8	18,276.1	4,657.5	5,697.1	1,382.1	14,568.9	3,755.2
Belarus	1,065.6	215.1	5,596.3	1,252.5	3,052.4	640.5	8,923.2	1,814.0
Rusiya	-	-	55.1	16.9	2,887.2	853.1	5,658.5	1,380.6
Gürcüstan	8,822.5	1,681.3	4,879.6	1,196.3	2,435.0	723.5	2,962.5	816.9
Digər	235.1	56.3	5,858.5	1,942.1	2,263.4	705.0	754.6	299.1
Cəmi	27,792.4	6,018.4	34,665.6	9,065.2	16,335.1	4,304.2	32,867.6	8,065.8

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

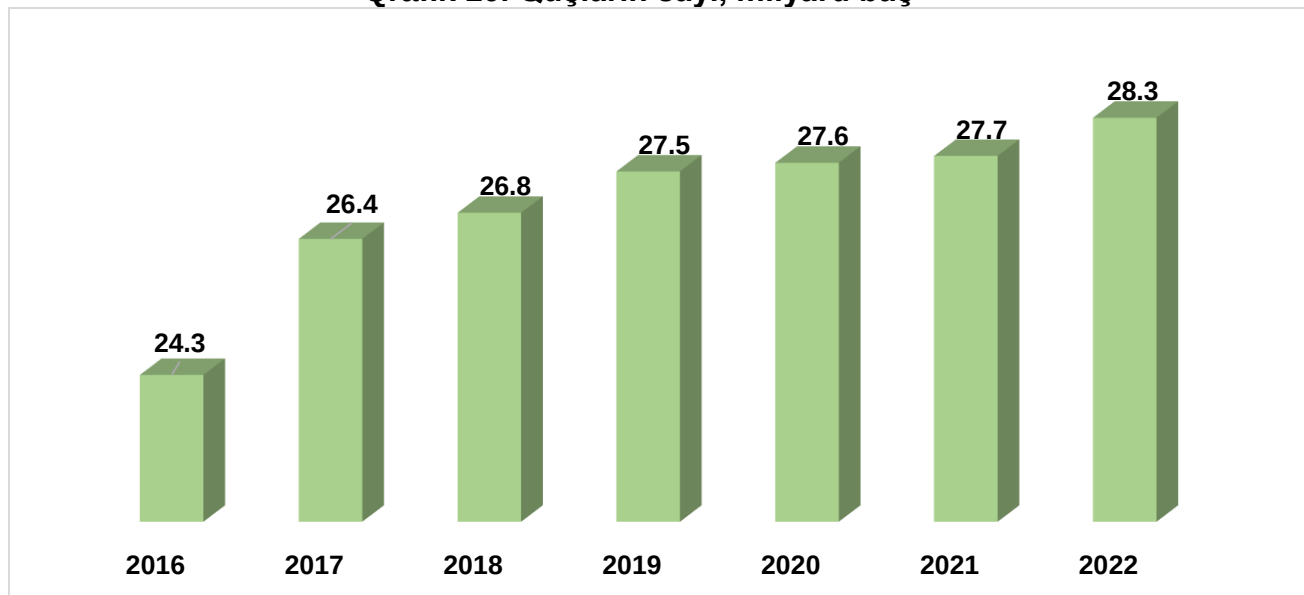
🇦🇿 2023-cü ildə ölkəyə idxal edilən ərzaqlıq yumurtanın 81.6%-i Belarusun, 18.4%-i isə İtaliyanın payına düşüb.

🇦🇿 2023-cü ildə ölkədən 48.5 milyon ədəd ərzaqlıq yumurta ixrac edilib ki, bunun da 68.1%-i BƏƏ-nin, 16.1%-i Qətərin, 13.3%-i İraqın, 2.5%-i isə Rusiyanın payına düşüb.

4. Qlobal istehsal, idxal və ixrac göstəriciləri

FAO-nun məlumatına əsasən 2022-ci ildə dünya üzrə quşların sayı 2021-ci ilə nisbətən 2.2% artaraq 28.3 milyard baş olmuşdur. Dünya üzrə diri quşların sayına görə Çin (21.9%), İndoneziya (12.5%), Pakistan (6.1%), ABŞ (5.7%) və Braziliya (5.6%) olmaqla ilk beşlikdədir (Qrafik 10).

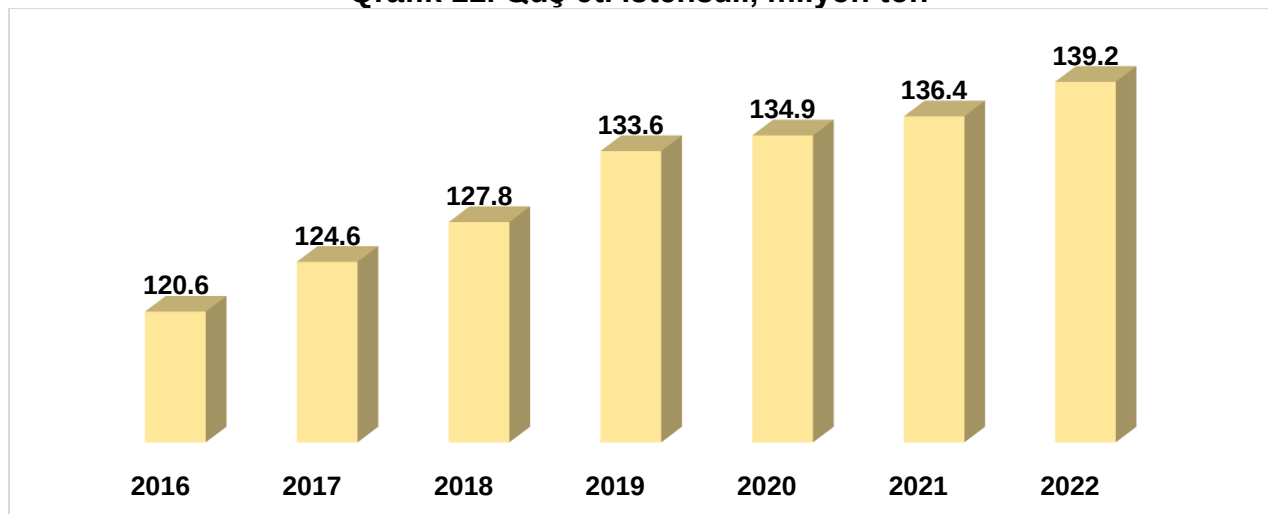
Qrafik 10. Quşların sayı, milyard baş

Mənbə: Faostat.org

FAO-nun məlumatına əsasən 2022-ci ildə dünya üzrə 139.2 milyon ton quş əti istehsal olunub (Qrafik 11).

Qrafik 11. Quş əti istehsalı, milyon ton

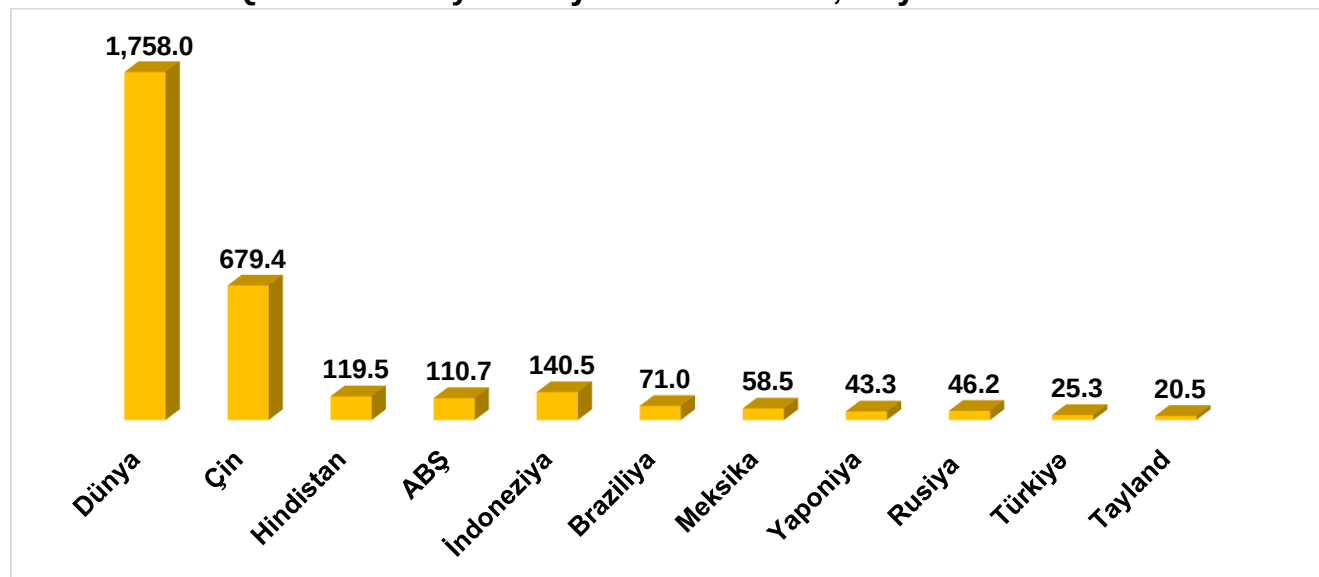

Mənbə: Faostat.org

✚ Dünya üzrə istehsal olunan quş ətinin əsas istehsalçıları Çin (16.8%), ABŞ (15.8%), Braziliya (10.6%), Rusiya (3.8%) və Hindistandır (3.6%).

✚ FAO-nun məlumatına əsasən 2022-ci ildə dünya üzrə yumurta istehsalı 2021-ci ilə nisbətən 0.1% azalaraq 1758.0 milyard ədəd olmuşdur (Qrafik 12).

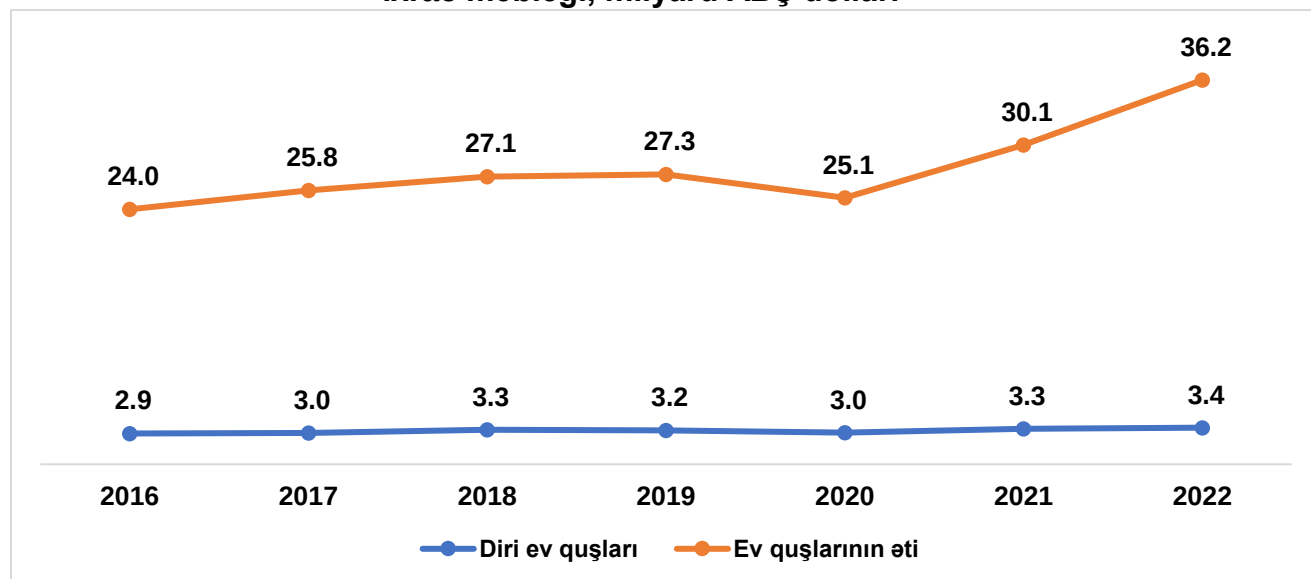
Qrafik 12. Dünya üzrə yumurta istehsalı, milyard ədəd

Mənbə: Faostat.org

✚ 2022-ci ildə global bazarda diri ev quşlarının ixracı 3.4 milyard ABŞ dolları, ev quşları ətinin ixracı isə 36.2 milyard ABŞ dolları olub (Qrafik 13).

Qrafik 13. Dünya üzrə diri ev quşları və ev quşlarının ətinin ixrac məbləği, milyard ABŞ dolları

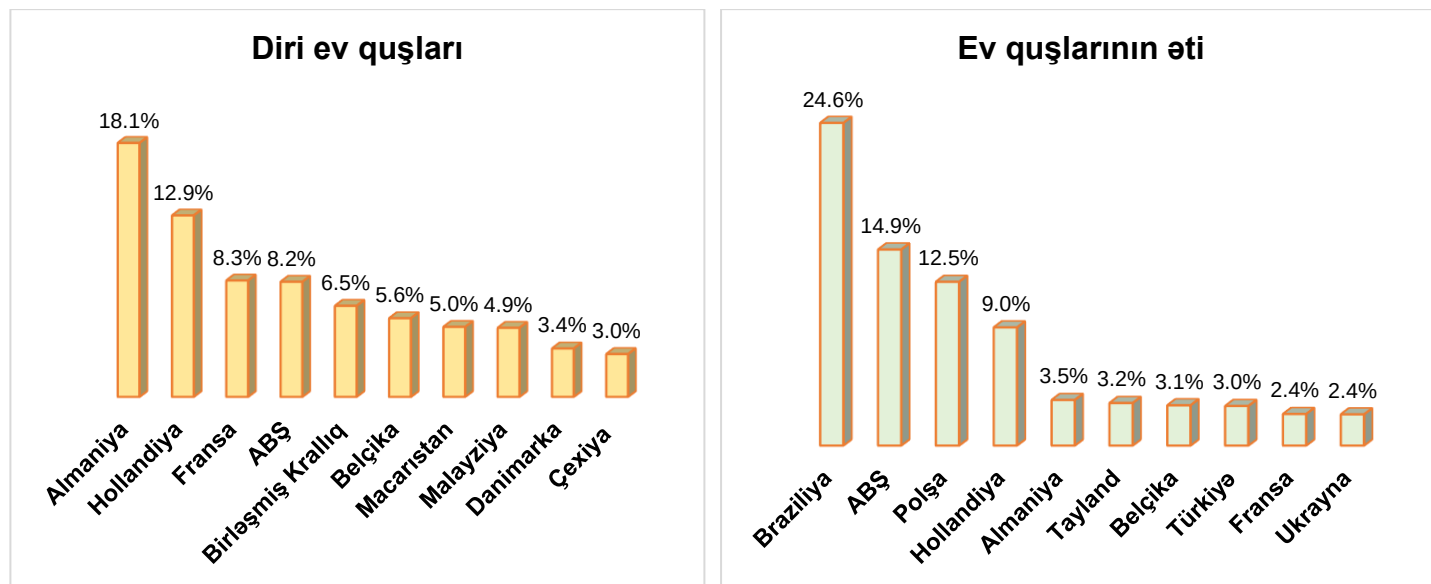

Mənbə: Trademap.org

🇺🇦 Dünya üzrə diri ev quşlarının ixracına görə Almaniya (18.1%), Hollandiya (12.9%), Fransa (8.3%), ABŞ (8.2%), Birləşmiş Krallıq (6.5%), Belçika (5.6%), Macarıstan (5.0%), Malaziya (4.9%), Danimarka (3.4%) və Çexiya (3.0%) ilk onluqdadır (Qrafik 14).

🇺🇦 Dünya üzrə ev quşlarının ətinin əsas ixracatçıları Braziliya (24.6%), ABŞ (14.9%), Polşa (12.5%), Hollandiya (9.0%), Almaniya (3.5%) (Qrafik 14).

Qrafik 14. Dünya üzrə diri ev quşları və ev quşları ətinin ixracının ölkələr üzrə bölgüsü

Mənbə: Trademap.org

🇺🇦 Dünya üzrə diri ev quşları idxalında Hollandiya (27.1%), Almaniya (10.0%), Polşa (6.8%), Belçika (6.6%), Sinqapur (4.5%), Fransa (2.8%), Macarıstan (2.4%), Kanada (2.2%), Rumıniya (1.6%), Avstriya (1.6%), ilk onluqdadır. Dünya üzrə ev quşlarının ətinin idxalında isə əsas yeri Çin (11.5%), Almaniya (6.2%), Birləşmiş Krallıq (5.5%), Fransa (5.4%), Meksika (4.7%), Səudiyyə Ərəbistanı (4.7%), Yaponiya (4.4%), Hollandiya (4.2%), BƏƏ (3.7%) və İraq (2.2%) tutub.

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi tabeliyində

Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzi

tərəfindən hazırlanıb

Əlaqə:

(+994 12) 599-08-88

www.atm.gov.az

info@atm.gov.az

S. Vəzirov küçəsi, 91

AZ 1025 Bakı, Azərbaycan

**AQRAR TƏDQIQATLAR
MƏRKƏZİ**